

**OVERZICHT GESCHIEDENIS AANPAK HUISELIJK GEWELD
gezien vanuit het Bureau voor Emancipatiezaken, 's-Hertogenbosch.**

verklaringen: l.b. = lokaal beleid; n.b. = nederlands beleid; i.b. = internationaal beleid

- 1979 Algemene Vergadering van de Verenigde Naties neemt het VN Vrouwenverdrag aan, genoemd CEDAW (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women)
Het is het eerste internationale Mensenrechtendocument dat helemaal aan geweld tegen vrouwen is gewijd. (30 artikelen) i.b.
- 1980 Nederland ondertekent het VN Vrouwenverdrag:
Uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen. n.b.
- 1989 Onderzoek naar geweld in relaties, door Renée Römken, criminologe n.b.
- 1989 20 november VN Verdrag Rechten van het Kind i.b.
- 1991 Nederlandse Ratificatie van het Vrouwenverdrag (Verdrag treedt in werking) n.b.
- 1992 Eerste regeringsrapportage aan het VN CEDAW-Commissie in New York n.b.
- 1992 Proefschrift: "Gewoon geweld?", door Renée Römken;
beide stukken (1989 en 1992) van R.R. verdwijnen in de la. n.b.
- 1993 Tussenrapportage, toen nog van het Ministerie van WVC (Welzijn / Volksgezondheid / Cultuur): Bestrijding seksueel geweld n.b.
- 1995 Vierde VN Wereld Vrouwen Conferentie (WVC) in Beijing, China: thema Domestic Violence wordt door alle continenten ingebracht en gezien als een wereldwijd probleem
Nederlandse ratificatie VN Verdrag Rechten van het Kind i.b.
- 1995 Onderzoek: "De illusie van veiligheid" door Sylvia Mastenbroek n.b.
- 1996 Het Bureau voor Emancipatiezaken (BvE) 's-Hertogenbosch pakt n.a.v. de WVC '95 het thema op van Vrouwenrechten in de Werkgroep Mensenrechten l.b.
- 1996 CEDAW-Commissie geeft opdracht aan Nederlandse regering om onderzoek te doen naar toepassing van het VN-Vrouwenverdrag: Commissie Groenman n.b.
- 1997 In Nederland komen drie rapporten uit:
a. "HG, aard, omvang en hulpverlening" binnen autochtone gezinnen door het Ministerie van Justitie
b. "Kosten van HG voor de samenleving", door de Universiteit Amsterdam
c. "Géén privé-problemen" Knelpunten, analyses en aanbevelingen in de bestrijding van geweld tegen vrouwen in relaties" door Lisette van Gurp, Transact, Utrecht n.b.

1997	Haarlem pakt als eerste stad in Nederland het thema HG op	i.b.
1997	De Werkgroep Mensenrechten van het BvE maakt keuze voor één thema binnen implementatie Vrouwenrechten: Huiselijk Geweld	i.b.
1998	N.a.v. Justitie Rapport, grote commotie over de uitkomst van de cijfers; start landelijke werkgroep HG	n.b.
1998	Tweede regeringsrapportage aan VN CEDAW-Commissie	i.b.
1999	Het BvE start met bewustwording van het probleem HG via interactief theater in de provincie Noord-Brabant	i.b.
2000	VN Wereld Vrouwenmars: op alle continenten lopen vrouwen en mannen een week lang richting hoofdstad van hun continent; in Europa richting Brussel om aandacht te vragen voor geweld tegen vrouwen in samenhang met armoede. Het Europees Eisenplatform wordt gezamenlijk met het Mondiaal Eisenplatform betreffende aanpak Armoede en Geweld aangeboden aan Kofi Annan in New York.	i.b.
2000	Nederlands onderzoek over toepassing van het VN-Vrouwenverdrag	n.b.
2000	PvdA rapportage aan Tweede Kamer over HG	n.b.
2000	Handreiking: “De veilige gemeente” door Lisette van Gurp, Transact	n.b.
2000	Noord-Brabant houdt Provinciale Conferentie over Ouderenmishandeling	i.b.
2001	Het BvE dient projectplan HG in bij de provincie Noord-Brabant m.b.t. Welzijn, Zorg, Veiligheid, Sociaal Beleid; verzoek wordt afgewezen	i.b.
2001	Provincie Overijssel ontwikkelt samen met Transact een systeemaanpak voor daders en slachtoffers, genaamd: DE AANPAK	i.b.
2001	Het BvE dient projectplan HG in bij de Ministeries van Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het kader van Emancipatie-ondersteuning ter implementatie van het VN-Vrouwenverdrag: projectplan wordt goed gekeurd, subsidieregeling voor 2 jaar, onder voorwaarde dat daarna de provincie Noord-Brabant HG oppakt als onderdeel van het Sociaal Veiligheidsbeleid	i.b.
2001	Benoeming bij Justitie interdepartementaal coördinator: Marion Vijghe. Twee landelijke Conferenties: voornamelijk medewerkers van organisaties die met slachtoffers en daders werken. Door Ministerie van Justitie Toolkit aangereikt waarin o.a. Plan van aanpak HG met voorbeelden in het land	n.b.
2001	Boekje “Met recht een Vrouw”, het VN Vrouwenverdrag toegelicht door Humanistisch Overleg Mensenrechten (HOM), ingeleid door Jeltje van Nieuwenhoven, voorzitter Tweede Kamer	n.b.

- 2002 Nota “Privé geweld - Publieke zaak” (de z.g. groene nota), uitgebracht door het Ministerie van Justitie inclusief Model Handelingsprotocol & Randvoorwaarden Zorgprogramma’s.
Nota wordt gestuurd naar alle gemeenten in Nederland.
Gemeenten moeten regie nemen.
Aanpak HG valt onder 5 Ministeries: Justitie (misdrijf) / Binnenlandse Zaken (veiligheid) / Sociale Zaken en Werkgelegenheid (effecten van het geweld voor werk / beroep) / Volksgezondheid, Welzijn en Sport (opvang, emancipatie, effecten van het geweld op de gezondheid van het individu en de samenleving) en Onderwijs (scholingsaanbod voor leerlingen en professionals)
Er wordt € 4 miljoen per jaar uitgetrokken voor de verschillende onderdelen van HG n.b.
- 2002 Systeemaanpak DE AANPAK wordt als Pilot uitgezet in Zwolle, Amsterdam en ’s-Hertogenbosch l.b.
- 2002 Onderzoek door Justitie: Samenhang tussen geweld op straat en thuis n.b.
- 2002 Op 25 november (Internationale VN dag Uitbanning geweld tegen Vrouwen) wordt internationaal én eerste keer landelijk het thema HG opgepakt op initiatief van politie Utrecht; elf politieregio’s doen mee, ook de 3 in Noord-Brabant; samenwerking met partners wordt geïntensiveerd n.b.
- 2002 Nota VWS: “Een veilig land waar vrouwen willen wonen”; hierin wordt de verbinding gelegd tussen de Nota van Justitie en VWS, met betrekking tot de aanpak van seksespecifiek geweld, waarvan voornamelijk vrouwen en meisjes het slachtoffer zijn. Het Kabinet maakt duidelijk dat relationeel geweld in de privé sfeer ook een veiligheidsprobleem is. n.b.
- 2002 Inventarisatie projecten HG op instellingsniveau (verkennend onderzoek) door Verwey-Jonker Instituut n.b.
- 2002 December 2002: in Tweede Kamer wordt “groene” Nota aangenomen: beleidskaders voor 2002 – 2006: € 4 Miljoen op jaarbasis
Aanpak HG wordt onderdeel van het Integraal Veiligheids Beleid (IVB), waarvoor gemeenten de verantwoordelijkheid dragen n.b.
- 2002 De Ministeries van Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid benoemen voor 2 jaren provinciaal coördinator HG in de Provincie Noord-Brabant; alle grote Brabantse steden starten met een projectleider Huiselijk Geweld n.b.
- 2003 Onderzoek door Ministerie van Justitie over HG onder allochtonen: Surinamers / Antillianen / Turken en Marokkanen n.b.
- 2002 Het Ministerie van VWS investeert extra in Vrouwenopvang en uitbreiding behandel capaciteit forensische poliklinieken n.b.

- 2003 Het Ministerie van Justitie doet landelijk onderzoek naar effecten van aanpak HG door de verschillende initiatiefnemers n.b.
- 2004 5 Brabantse ondersteuningsinstituten: K2, (Brabants Kenniscentrum Jeugd) / Bureau voor Emancipatiezaken / Brabants Ondersteuningsinstituut Zorg / Palet (Steunpunt Multiculturele ontwikkeling) en Brabants centrum voor gehandicaptenbeleid dienen gezamenlijk Adviesnotitie ‘bestrijding Huiselijk Geweld’ in bij het College van Gedeputeerde Staten Noord-Brabant l.b.
- 2003 NIZW organiseert in najaar landelijke Publiekscampagne in alle provincies, om naamsbekendheid van de AMK’s (Advies Meldpunt Kindermishandeling) te vergroten; Kindermishandeling plaatsvindend in een relatie is onderdeel van HG n.b.
- 2003 IFHHRO- (International Federation of Health and Human Rights Organisations) Conferentie in London, thema Domestic Violence op de agenda i.b.
- 2003 Integratie van aanpak HG / Kindermishandeling / Ouderenmishandeling: alle Brabantse projectleiders gaan samenwerken l.b.
- 2003 Het Bureau voor Emancipatiezaken geeft de 100ste theatervoorstelling “Hoezo, terug in je mand?” op 2 december 2003 in het Provinciehuis, ’s-Hertogenbosch tijdens Conferentie over VN-Vrouwenverdrag. Theatervoorstellingen worden nu in het hele land gegeven; doelgroepen: vrouwenorganisaties / vrouwenopvang / professionals / beroepsopleidingen / beleidsmakers l.b.
- 2003 Kabinet Balkenende 2 onderschrijft “groene” Nota en verdere aanpak van HG n.b.
- 2003 Mensenrechtenorganisatie Johannes Wier Stichting (Mensenrechten en Gezondheidszorg) start initiatief om HG binnen de Gezondheidszorg meer bekendheid te geven n.b.
- 2003 Cees Flintermann treedt als eerste man toe tot de VN Commissie CEDAW i.b.
- 2005 Voortgangsrapportage aanpak HG van Ministerie van Justitie: “gele Nota”; Justitie gaat vanaf 2004 totaal € 3 Miljoen uitgeven oplopend t/m 2007. VWS gaat vanaf 2004 € 4 Miljoen uitgeven oplopend t/m 2007 l.b.
- 2003 Eerste landelijk VNG Congres over HG: Minister Donner draagt regierol over aan de gemeenten n.b.
- 2004 De gemeente ’s-Hertogenbosch specificceert onderdelen aanpak HG, waarvoor de provincie verantwoordelijk is l.b.
- 2004 Bureau voor Emancipatiezaken wordt gesloten. Producten, ter ondersteuning van de aanpak HG worden ondergebracht in de Stichting: “Hoezo, terug in je mand?” l.b.
- 2004 Tilburg opent in maart als eerste Brabantse stad Steunpunt HG Midden-Brabant l.b.
- 2004 De provincie Noord-Brabant pakt HG op als onderdeel van het Sociaal

	Veiligheidsbeleid; provinciale coördinatie wordt overgedragen aan het Brabants Ondersteuningsinstituut Zorg, (BOZ) Tilburg	l.b.
2004	Eindhoven opent in november meldpunt STOP HG	l.b.
2004	Nieuw Wetsontwerp in voorbereiding voor Tweede Kamer: "Daders de deur uit"	n.b.
2004	Mensenrechtenorganisaties Amnesty International en Johannes Wier Stichting gaan vanaf 8 maart het gehele jaar extra aandacht geven aan HG als een vorm van Mensenrechtenschending. Het is de eerste keer dat Amnesty zich richt op slachtoffers in eigen land	n.b.
2004	Het Ministerie van VWS gaat vanaf 2004 € 4 Miljoen uitgeven oplopend tot 2007 voor uitbreiding capaciteit Vrouwenopvang en € 7.8 Miljoen als Stimuleringsregeling vanaf 2004 oplopend tot 2007 voor de opzet Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld (ASHG's) voor de 35 Centrumgemeenten. Subsidie aanvraag voor 's-Hertogenbosch wordt gehonoreerd, totaal € 300.000,- . Vóór 2007 moeten deze ASHG's in héél Nederland gerealiseerd zijn. De provincie en alle gemeenten in Noord-Brabant worden uitgenodigd mee te doen / samen te werken	n.b.
2004	IFHHRO cursus én conferentie in Nederland: Mrs. Allison Phinney van de WHO Genève, spreekt over "Prevention of Domestic Violence"	i.b.
2004	Johannes Wier Stichting komt uit met een Themanummer over HG	n.b.
2004	Ministerie van Justitie en VWS brengen op 25 november Toolkit uit ter ondersteuning gemeenten en regio's voor Publieks Campagnes over HG	n.b.
2004	14 december tweede landelijk VNG Congres over HG	n.b.
2004	Tweede Voortgangsbericht aanpak HG door Ministerie van Justitie ("licht groene nota")	l.b.
2005	VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) brengt 2 Handreikingen HG uit voor lokaal bestuur	n.b.
2005	1 januari: diensten en producten van het Ministerie van Justitie t.b.v. de aanpak HG worden overgedragen aan Transact	n.b.
2005	1 januari alle AMK's (Advies Meldpunt Kindermishandeling) worden onderdeel van Bureau Jeugdzorg	n.b.
2005	GGD Nederland komt uit met "Aanpak en preventie van HG" een handreiking voor GGD'en	n.b.
2005	Transact brengt praktisch stappenplan uit voor de opzet van de ASHG's voor alle 35 Nederlandse Centrumgemeenten	n.b.

- 2005 Helmond opent in februari Coördinatiepunt HG i.b.
- 2005 West-Brabant opent in april coördinatiepunt: STOP HG t.b.v. 18 gemeenten i.b.
- 2005 Met provinciale subsidie wordt provinciale website geopend o.l.v. BOZ i.b.
- 2005 Bossche provinciale subsidie aanvraag voor project HG als onderdeel van het Sociaal Veiligheidsbeleid wordt voor 3 jaar gehonoreerd totaal € 475.000,- (2005 – 2006 – 2007) 's-Hertogenbosch kan hiermee een doorstart maken i.b.
- 2005 De Johannes Wier Stichting brengt aparte brochure uit over HG, toegevoegd bij het Medisch Contact t.b.v. 35.000 artsen n.b.
- 2005 De provincie Noord-Brabant honoreert 2 subsidies (Sociale Veiligheid) voor Trainingen: één, genaamd DE AANPAK voor professionals en één voor artsen/gezondheidswerkers werkend in 21 gemeenten in Noord-Brabant Noord i.b.
- 2005 Het Bureau werd per 1 mei 2004 gesloten door de provincie. Werkzaamheden werden voortgezet vanuit de gemeente 's-Hertogenbosch en afgesloten op 1 mei 2005. i.b.
- 2005 Werkzaamheden voortgezet vanuit de gemeente Uden en Veghel tot eind 2005. i.b.
- 2005 Video "Hou mijn hart vast", van de Stichting "Hoezo, terug in je mand?" wordt vertaald in het engels en gebruikt ter ondersteuning en informatie over het Nederlandse beleid t.a.v. de aanpak van HG in een workshop bij de IFHHRO Conferentie in India i.b.
- 2005 31 oktober derde landelijke Conferentie "Huiselijk Geweld (H)echte keten!" nu o.l.v. Transact; vooral bestuurders worden uitgenodigd i.v.m. uitvoering nieuwe wetgeving; in opdracht van het Ministerie van Justitie brengt Transact "Juridische aspecten van HG", uit n.b.
- 2006 ASHG t.b.v. de 21 gemeenten in Noord-Brabant Noord wordt in september geopend door mevr. Hanja Maij-Weggen i.b.
- 2006 Theaterwerkgroep "Hoezo, terug in je mand?", die inmiddels 150 voorstellingen over HG heeft gegeven, wordt opgegeven, omdat doelstelling bereikt is i.b.
- 2006 Wetsvoorbereiding "daders de deur uit" nu genoemd "huisverbod": bespreking in de 2e Kamer wordt uitgesteld. Uitvoering komt bij de lokale bestuurders, burgemeester. Minister Donner zet intussen 3 Pilots uit, om ervaring op te doen voor de praktische uitvoering: Groningen / Amsterdam en Venlo i.b.
- 2006 30 oktober vierde landelijke Conferentie "Afwachten of Aanpakken!" o.l.v. Transact; Hans Janssen, voormalig voorzitter van het Landelijk Netwerk Huiselijk Geweld bij het Ministerie van Justitie brengt boek uit "Geweld achter de voordeur, aanpak van Huiselijk Geweld", voor de doelgroep beroepskrachten die in de praktijk betrokken zijn bij de aanpak van HG én voor de beleidsmakers

	bij gemeenten.	n.b.
2007	Vanaf 1 januari 2006 werkzaamheden voortgezet vanuit de gemeenten: Uden/Veghel/Boekel/Landerd/Oss/ Lith/Bernheze/Maasdonk (Noord-Brabant Noord) en afgesloten 1 februari 2007.	l.b.
2007	alle 35 centrum gemeenten ASHG's	n.b.

Voornemen: per 1 januari 2008 wordt nieuwe wet “ HUISVERBOD” van kracht, voor alle Nederlandse gemeenten.

Corrie Hendrickx

Projectleider Huiselijk Geweld tot 1 februari 2007

Gemeenten: Uden/Veghel/Landerd/Boekel/Oss/Bernheze/Lith en Maasdonk

email: c.hendrickx@uden.nl / tel. 0413 – 281437

of Johannes Wier Stichting, Mensenrechten en Gezondheidszorg

Diemen e-mail: info@johannes-wier.nl, tel. 020 - 8407630

februari 2007

Beschikbaar:

- Geschiedenis Theatervoorstellingen: “Hoezo, terug in je mand?” 2005
- Video en DVD “Hou mijn hart vast...” van de Stichting “Hoezo, terug in je mand?” via Transact Utrecht / 2004
in opdracht van het Bureau voor Emancipatiezaken, 's-Hertogenbosch.
Doelgroep: tweede generatie allochtonen / jonge vrouwen zijn uit hun slachtofferrol gekomen en laten zien dat een nieuw leven mogelijk is.
- Themanummer Huiselijk Geweld via de Johannes Wier Stichting secretariaat of: www.johannes-wier.nl / 2004
- Brochure “Geweld achter de voordeur, wat kunnen we er aan doen?” via de Johannes Wier Stichting secretariaat of: www.johannes-wier.nl / 2005